

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Обознівського психоневрологічного інтернату
Кіровоградської області

21.01.2025

м. Кропивницький, 2025

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 191, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.01.2025 групою НПМ здійснено відвідування Обознівського психоневрологічного інтернату (далі – інтернат, заклад, ПНІ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Лугова Галина Леонідівна, представник Уповноваженого в Кіровоградській області (керівник групи НПМ);

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Мараховська Світлана Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ковальова Анна Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Буряк Володимир Васильович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Польова 1, с. Обознівка, Кропивницький район, Кіровоградська обл., Україна, 28040.

Керівник закладу: Дудка Олександр Сергійович.

Згідно з Положенням про Обознівський психоневрологічний інтернат, затвердженим розпорядженням голови Кіровоградської обласної ради від 16.04.2017 № 128-гр, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в закладі.

Психоневрологічне відділення інтернату призначене для проживання громадян похилого віку та осіб з інвалідністю старших 18 років з психоневрологічними захворюваннями, які потребують постійного стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування.

ПНІ належить до об'єктів комунальної власності і користується майном, що належить до спільної власності територіальних громад сіл, селищ і міст області та

перебуває в управлінні Кіровоградської обласної ради.

Заклад розрахований на перебування 111 осіб. На день відвідування у закладі перебувало 111 осіб (6 чоловіків, 105 жінок), з них: 24 особи під опікою закладу, 100 осіб з інвалідністю, 22 підопічних мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Підопічні закладу розміщені у 3 житлових корпусах за віковою ознакою: вік підопічних у корпусі №1, №2 – 65-85 років, у корпусі №3 – 25-45 років.

Фінансування закладу на 2025 рік затверджено у розмірі 17 519 830 грн (загальний фонд 13 889 830 грн, спеціальний фонд 3 430 000 грн).

Сума витрат на харчування на 1 особу на 1 день становить 104, 25 грн, сума витрат на медичні засоби на 1 особу на 1 день – 9,17 грн.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 62 шт. од., з яких 34,5 шт. од. – медичний персонал, у тому числі лікарі (лікар - психіатр – 0,5 шт. од., середній медичний персонал – 8 шт. од., молодший медичний персонал – 26 шт. од.

Згідно затверджених посадових інструкцій медичних працівників до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження.

Заклад має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю: організація і управління охороною здоров'я, психіатрія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: «сестринська справа», реєстраційне досьє від 20.12.2019 № 2588.

На день відвідування усі підопічні закладу мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затвердженою постановою Кабінету Міністру України від 22.12.2023 № 1394.

У 2024 році усі підопічні пройшли медичний огляд профільними спеціалістами: терапевт, офтальмолог, ЛОР, невролог, хірург, гінеколог. Всі підопічні проходять обов'язкове флюорографічне обстеження на мобільному флюорографі.

Медичними працівниками закладу не рідше одного разу на рік організовується огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування у закладі та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування.

Бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги прибуває до закладу у випадку виклику у встановлений законодавством час.

Медичний супровід підопічних закладу здійснюється лікарями

комунального некомерційного підприємства «Кіровоградська обласна психіатрична лікарня» Кіровоградської обласної ради.

У 2024 році в ПНІ померло 3 підопічних (причиною смерті здебільшого встановлено серцево-судинну недостатність).

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням. У закладі наявне дієтичне та перспективне меню.

У приміщенні харчоблоку дотримуються належні санітарно-гігієнічні умови, робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в належному стані. Працівники закладу, які залучені до робіт у харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба (фото 9).

Житлові корпуси та приміщення харчоблоку обладнані автоматичною пожежною сигналізацією, ведеться облік вогнегасників та забезпечено їх своєчасне обслуговування.

У закладі наявний план евакуації підопічних на випадок пожежі, затверджений директором Обознівського ПНІ.

Водопостачання у ПНІ централізоване, якість питної води відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

У житлових корпусах вікна не закріплені.

На території ПНІ облаштовано зони для відпочинку підопічних: наявні лави, а також встановлені відкриті та криті альтанки, що дозволяють підопічним перебувати на свіжому повітрі в комфортних умовах під час будь-яких погодних умов.

Підопічні займаються рукоділлям, арт-терапією, сенсорикою.

Заклад забезпечений генератором, у тому числі потужним на 62,5 кВт. Облаштовано укриття яке облаштовано лавами, наявний запас їжі, аптечка.

Підопічні користуються власними речами, в тому числі мобільними телефонами. У деяких житлових кімнатах є телевізори, комп'ютери та інша побутова техніка.

На кожного підопічного ведуться особові справи, укладаються договори про надання соціальної послуги.

Облік витрат особистих коштів підопічних відбувається відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних

інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173. Виплата та доставка пенсії та соціальних виплат підопічних здійснюється через Укрпошту.

Групою НПМ відзначено доброзичливу та приємну атмосферу, що панує у закладі.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 25 підопічними та 11 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних до групи НПМ не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 06.12.2023, за результатами якого групою НПМ надавалися такі рекомендації:

1. Кіровоградській обласній військовій адміністрації:

1.1. Здійснити контроль за усуненням недоліків вказаних в звіті моніторингової групи.

1.2. Розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті.

2. Обознівському психоневрологічному інтернату:

1. Вжити заходів щодо приведення приміщення інтернату, у якому розташоване укриття, у готовність до використання за призначенням.

2. Розробити та затвердити план евакуаційних заходів інтернату на випадок виникнення надзвичайних ситуацій.

3. Обладнати вікно у вбиральні шторою або заклеїти плівкою для забезпечення приватності.

4. Вжити заходи щодо забезпечення приватності підопічних та недопущення зіставлення ліжок поруч, зменшити кількість ліжок в кімнатах де замала площа.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

1. Закладом не укладено договір про надання послуг у сфері поводження з небезпечними відходами, що є порушення природоохоронного законодавства, яке регулює питання зберігання, перевезення та утилізації медичних відходів категорії «В», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 № 325 «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами».

2. Виявлено порушення вимог до організації зберігання лікарських засобів в інтернаті, зокрема, приміщення, призначене для їх зберігання, не облаштоване належним чином. У зазначеному приміщенні зберігаються не лише лікарські засоби, а й різноманітні коробки з речами (фото 12, 13, 14).

Відповідно до вимог Правил зберігання та контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, приміщення для зберігання лікарських засобів повинні забезпечувати захист від пилу та сторонніх запахів.

Також, у приміщеннях для зберігання лікарських засобів повинні бути підтримані відповідні температурні режими та параметри вологості, що відповідають вимогам інструкції для медичного застосування кожного конкретного препарату. Для моніторингу цих параметрів приміщення мають бути оснащені термометрами та гігromетрами.

Приміщення для зберігання лікарських засобів повинно бути забезпечене необхідною кількістю стелажів, шаф, холодильників, піддонів, підтоварників з дотриманням вимог до освітлення та інших умов. Забороняється зберігання лікарських засобів безпосередньо на підлозі.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

3. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах інтернату, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам Державних будівельних норм В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення», ліжка розміщені впритул одне до одного (фото 4,5,6).

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (8-10 м²).

Слід зазначити, що причиною перенаселення закладу є прийняття в ПНІ великої кількості внутрішньо переміщених осіб.

4. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857, в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, зокрема приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей.

5. Промислова пральна машина потребує заміни через її незадовільний технічний стан, що проявляється у вигляді корозії металу та наявності протікання води (фото 16). Приміщення душових кімнат та санітарно-гігієнічних зон потребує ремонту: виявлено ознаки корозії, змішувачі та ширми душових кімнат

потребують заміни, спостерігається накопичення забруднень (фото 17, 18).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

6. Не всі приміщення інтернату у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме: санітарно-гігієнічні кімнати закладу не пристосовані для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а саме душева кабіна для осіб маломобільних груп населення облаштовується трапом, відкидним сидінням, поручнями, механізмом керування, душовими лійкою і шлангом, певними аксесуарами (гачки, дозатори мила, вішалки для рушників, тощо).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Кіровоградській обласній військовій адміністрації, Кіровоградській обласній раді:

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав підопічних, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті.

2. Обознівському психоневрологічному інтернату забезпечити:

проведення косметичного ремонту приміщення лазні та санітарно-гігієнічного приміщення закладу, заміни промислової пральної машини;

дотримання норм житлової площі;

належне зберігання лікарських засобів;

дотримання прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

житлові кімнати закладу достатньою кількістю твердого інвентарю (приліжкових тумб, шаф для зберігання речей).

Додатки: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
в Кіровоградській області**

Галина ЛУГОВА

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

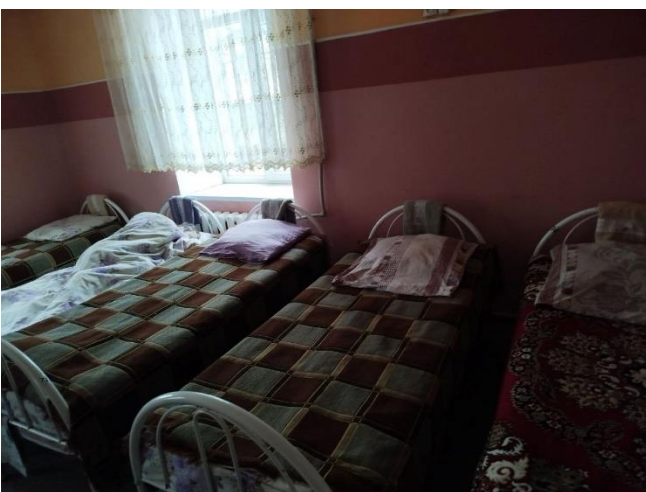

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

укри

Фото 17

Фото 18

Фото 19

Фото 20

Фото 21

Фото 22

